

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 43, 240

Vabariigi Presidendi töökorra seadus

Vastu võetud 17.04.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 30. aprilli 2001. a otsusega nr 1052

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab Eesti Vabariigi põhiseadusest (edaspidi *põhiseadus*) tulenevate Vabariigi Presidendi volituste tekkimise ja lõppemise ning Vabariigi Presidendi ametiülesannete täitmise korralduse.

§ 2. Vabariigi President

- (1) Vabariigi President on Eesti riigipea.
- (2) Vabariigi President on isik, kes on valitud Vabariigi Presidendiks Vabariigi Presidendi valimise seaduses (RT I 1996, 30, 595) ettenähtud korras.
- (3) Käesolevat seadust kohaldatakse asjakohaste erisustega ka Riigikogu esimehele Vabariigi Presidendi ülesannetes.

2. peatükk
VABARIIGI PRESIDENDI VOLITUSED

§ 3. Vabariigi Presidendi ametisseastumine

- (1) Vabariigi Presidendi ametiaeg on viis aastat ja algab ametisseastumise päevast.
- (2) Vabariigi President annab ametisse astudes Riigikogu ees vastavalt põhiseaduse §-le 81 ametivande.
- (3) Vabariigi President kirjutab alla ametivande tekstile, mida tema ametivolituste ajal hoitakse Riigikogu Kantseleis ja pärast ametivolituste lõppemist Riigiarhiivis.
- (4) Vabariigi Presidendi valimise korral järjestikku teiseks ametiajaks astub ta ametisse käesolevas paragrahvis määratud korras.

§ 4. Vabariigi Presidendi volituste peatumine

- (1) Vabariigi Presidendi volitused peatuvad, kui:
 - 1) ta on ajutiselt võimetu täitma oma ülesandeid;
 - 2) ta on võetud kriminaalvastutusele vastavalt Vabariigi Presidendi ja Vabariigi Valitsuse liikme kohtulikule vastutusele võtmise korra seadusele (RT I 1995, 83, 1441; 2000, 35, 222).
- (2) Vabariigi Presidendi volituste peatumise korral lähevad need ajutiselt üle Riigikogu esimehele, kes hakkab täitma Vabariigi Presidendi ülesandeid.

§ 5. Vabariigi Presidendi ajutine võimetus täita oma ülesandeid

- (1) Kui Vabariigi President on puhkuse, haiguse või muu takistuse tõttu ajutiselt võimetu täitma oma ülesandeid, teeb ta Riigikogu esimehele selle kohta kirjaliku avalduse, milles nimetab põhjuse.
- (2) Kui Vabariigi President on võimetu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avaldust esitama, teeb seda õiguskantsler.

(3) Vabariigi Presidendi volitused lähevad käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel Riigikogu esimehele üle avalduse saamisest.

§ 6. Vabariigi Presidendi volituste peatumine kriminaalvastutusele võtmisel

(1) Vabariigi Presidendi volitused peatuvad Riigikogu otsusest anda nõusolek Vabariigi Presidendi kriminaalvastutusele võtmiseks.

(2) Vabariigi Presidendi volituste taastumise aluseks on tema suhtes õigeksmõistev kohtuotsus või tema kriminaalasja lõpetamine.

§ 7. Vabariigi Presidendi ametivolituste taastumine

Kui Vabariigi Presidendi volituste peatumise aluseks olnud asjaolu on ära langenud, taastuvad volitused alates Vabariigi Presidendi otsusest asuda täitma oma ülesandeid.

§ 8. Vabariigi Presidendi volituste korraline lõppemine

(1) Vabariigi Presidendi volitused lõpevad korraliselt, kui ametisse astub järgmine Vabariigi President.

(2) Vastavalt põhiseaduse §-le 131 ei valita Vabariigi Presidenti ega lõpe tema volitused erakorralise ega sõjaseisukorra ajal, välja arvatud kestva võimetus korral oma ülesandeid täita.

§ 9. Vabariigi Presidendi volituste ennetähtaegne lõppemine

Vabariigi Presidendi volitused lõpevad enne tähtaega, kui:

- 1) ta astub ametist tagasi;
- 2) ta sureb;
- 3) jõustub teda süüdi mõistev kohtuotsus;
- 4) ta on tunnistatud kehtvalt võimetuks oma ülesandeid täitma.

§ 10. Vabariigi Presidendi tagasiastumine

(1) Ametist tagasiastumiseks esitab Vabariigi President Riigikogu esimehele põhjendatud kirjaliku avalduse.

(2) Vabariigi President teeb avalduse ametist tagasiastumise kohta Riigikogu esimesel istungil samal või järgmisel nädalal pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist.

(3) Vabariigi Presidendi volitused lõpevad, kui ta on ametist tagasiastumise teatavaks teinud Riigikogu istungil. Kui Vabariigi President ei ole võimeline Riigikogu ees esinema, teeb seda Riigikogu esimees.

§ 11. Vabariigi Presidendi kestev võimetus täita oma ülesandeid

(1) Vabariigi Presidendi kestev võimetus on tema tervisest tulenev ilmne võimetus täita oma ülesandeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud asjaolu esinemisel esitab õiguskantsler Riigikohtule põhjendatud taotluse tunnistada oma otsusega Vabariigi President kehtvalt võimetuks täitma oma ülesandeid.

(3) Riigikohtu üldkogu vaatab taotluse läbi ja teeb otsuse viivitamata.

(4) Riigikohtu otsus, millega Vabariigi President tunnistatakse kehtvalt võimetuks täitma oma ülesandeid, jõustub väljakuulutamise päeval.

(5) Vabariigi Presidendi volitused peatuvad Riigikohtu otsuse jõustumisel ja Riigikogu esimees täidab ajutiselt Vabariigi Presidendi ülesandeid kuni järgmise Vabariigi Presidendi ametisseastumiseni.

§ 12. Riigikogu esimees Vabariigi Presidendi ülesannetes

(1) Riigikogu esimehe volitused Riigikogu liikmena peatuvad ajaks, mil ta täidab Vabariigi Presidendi ülesandeid.

(2) Kui Riigikogu esimees täidab Vabariigi Presidendi ülesandeid ja tema volitused Riigikogu liikmena lõpevad seoses uue Riigikogu valimisega, täidab ta Vabariigi Presidendi ülesandeid uue Riigikogu esimehe valimiseni.

(3) Riigikogu esimehel Vabariigi Presidendi ülesannetes ei ole õigust kuulutada välja Riigikogu erakorralisi valimisi ega keelduda seadusi välja kuulutamast Riigikohtu nõusolekuta. Nõusoleku saamiseks esitab Riigikogu esimees Riigikohtule põhjendatud kirjaliku avalduse.

(4) Riigikohtu üldkogu otsustab nõusoleku andmise Riigikogu esimehe avalduse kättesaamisest 14 päeva jooksul.

3. peatükk

VABARIIGI PRESIDENDI ÕIGUSAKTID

§ 13. Vabariigi Presidendi õigusaktid

- (1) Vabariigi Presidendi õigusaktid on seadlus, otsus ja käskkiri.
- (2) Vabariigi Presidendi õigusaktide täitmist korraldab Vabariigi Valitsus vastavalt põhiseaduse § 87 punktile 3.
- (3) Vabariigi Presidendi õigusaktid avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 14. Vabariigi Presidendi seadlus

- (1) Vabariigi Presidendi seadlus on seaduse jõuga õigustloov akt.
- (2) Kui Riigikogu ei saa kokku tulla ja on ilmnunud edasilükkamatu riiklik vajadus, võib Vabariigi President anda seadlusi, mis kannavad Riigikogu esimehe ja peaministri kaasallkirja.
- (3) Vabariigi Presidendi seadlusega ei saa kehtestada, muuta ega tühistada põhiseaduse §-s 110 nimetatud seadusi.
- (4) Vabariigi Presidendi õigustloovate aktide üle teostab järelevalvet õiguskantsler.

§ 15. Seadluse kaasallkirjad

- (1) Enda allkirjastatud seadluse teksti edastab Vabariigi President Riigikogu esimehele kaasallkirja saamiseks. Riigikogu esimees otsustab kaasallkirja andmise seadluse kättesaamisest 24 tunni jooksul ja edastab seadluse teksti viivitamata peaministrile. Peaminister otsustab kaasallkirja andmise 24 tunni jooksul ja edastab seadluse teksti viivitamata Vabariigi Presidendile.
- (2) Kui seadluse algatab Riigikogu esimees, edastab ta oma kaasallkirjaga seadluse teksti peaministrile. Peaminister otsustab kaasallkirja andmise 24 tunni jooksul ja edastab seadluse teksti viivitamata Vabariigi Presidendile.
- (3) Kui seadluse algatab peaminister, edastab ta oma kaasallkirjaga seadluse teksti Riigikogu esimehele. Riigikogu esimees otsustab kaasallkirja andmise 24 tunni jooksul ja edastab seadluse teksti viivitamata Vabariigi Presidendile.
- (4) Riigikogu esimees ja peaminister teavitavad teineteist kaasallkirja andmisest või sellest keeldumisest ning teatavad sellest viivitamata Vabariigi Presidendile. Kaasallkirja andmisest keeldumise korral lisatakse tagastatavale seadlusele kirjalik keeldumise põhjendus.

§ 16. Vabariigi Presidendi seadluse jõustumine

Vabariigi Presidendi seadlus jõustub Riigi Teatajas avaldamise päevale järgneval päeval, kui seadluses eneses ei ole sätestatud teist tähtaega.

§ 17. Vabariigi Presidendi seadluse kehtivus

Vabariigi President esitab seadluse või seadlused Riigikogule selle kokkutuleku päeval. Riigikogu võtab vastavalt põhiseaduse § 109 lõikele 2 viivitamata vastu seaduse Vabariigi Presidendi seadluse või seadluste kinnitamise või tühistamise kohta.

§ 18. Vabariigi Presidendi otsus ja käskkiri

- (1) Vabariigi Presidendi otsus ja käskkiri on üksikaktid.
- (2) Vabariigi President võtab oma põhiseaduslike ülesannete täitmiseks vastu otsuseid.
- (3) Riigikaitse kõrgeima juhina ja Vabariigi Presidendi Kantselei tegevuse korraldamiseks annab Vabariigi President käskkirju.
- (4) Vabariigi Presidendi otsused ja käskkirjad jõustuvad nende allakirjutamisega, kui nendes enestes ei sätestata teist tähtaega.

4. peatükk

AMETISSENIMETAMISED JA AMETIST VABASTAMISED

§ 19. Ametissenimetamise ja ametist vabastamise kord

(1) Vabariigi President nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti Panga nõukogu ettepanekul Eesti Panga presidendi vastava ettepaneku saamisest 30 tööpäeva jooksul.

(2) Vabariigi President nimetab ametisse ja vabastab ametist Kaitsejõudude Peastaabi ülema, Kaitseliidu ülema ja väeliikide ülemad Vabariigi Valitsuse ja kaitseväge juhataja ettepanekul 30 tööpäeva jooksul, arvates ettepaneku saamisest.

(3) Vabariigi President nimetab Riigikohtu ettepanekul kohtunikud vastava ettepaneku saamisest 30 tööpäeva jooksul.

(4) Vabariigi President võib keelduda käesolevas paragrahvis nimetatud isikuid ametisse nimetamast, kui see on vastuolus seadusega või riigi huvidega.

§ 20. Ametissenimetamiseks esitamine

(1) Vabariigi President teeb Riigikogule ettepaneku Riigikohtu esimehe, Eesti Panga nõukogu esimehe, riigikontrolöri, õiguskantsleri ning kaitseväge juhataja või ülemjuhataja ametissenimetamiseks vastavalt põhiseaduse § 78 punktile 11.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametiisiku volituste tähtaegse lõppemise korral teeb Vabariigi President ametissenimetamise ettepaneku Riigikogule hiljemalt 30 tööpäeva enne vastava ametiisiku volituste tähtaegset lõppemist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametiisiku volituste ennetähtaegse lõppemise korral teeb Vabariigi President ametissenimetamise ettepaneku Riigikogule 30 tööpäeva jooksul, alates vastava ametiisiku volituste ennetähtaegsest lõppemisest.

5. peatükk VABARIIGI PRESIDENTI KANTSELEI

§ 21. Vabariigi Presidendi Kantselei

(1) Vabariigi Presidendi juures on Vabariigi Presidendi Kantselei.

(2) Vabariigi Presidendi Kantselei on riigi ametiasutus, mis täidab seadustest tulenevaid ülesandeid ja Vabariigi Presidendi antud ülesandeid.

(3) Vabariigi Presidendi Kantselei asukoht on Tallinn.

(4) Vabariigi Presidendi Kantselei kulud kaetakse riigieelarvest.

§ 22. Vabariigi Presidendi Kantselei ülesanded ja struktuur

(1) Vabariigi Presidendi Kantselei:

- 1) korraldab Vabariigi Presidendi asjaajamist ja tehnilist teenindamist;
- 2) korraldab Vabariigi Presidendi suhtlemist teiste ametiasutustega;
- 3) teavitab Vabariigi Presidenti sise- ja välispoliitilistest probleemidest;
- 4) nõustab Vabariigi Presidenti ametiülesannete täitmise seotud küsimustes;
- 5) valmistab ette Vabariigi Presidendi õigusaktide eelnõusid;
- 6) korraldab Vabariigi Presidendi välissuhtlemist;
- 7) korraldab Riigikaitse Nõukogu asjaajamist;
- 8) korraldab Vabariigi Presidendi ametihüvede rakendamist;
- 9) korraldab Vabariigi Presidendi Kantselei ja Vabariigi Presidendi arhiivi;
- 10) teenindab Vabariigi Presidendi nõuandvaid komisjone ja nõukogusid.

(2) Vabariigi Presidendi Kantselei koosseisu kuuluvad osakonnad ja muud struktuuriüksused vastavalt Vabariigi Presidendi Kantselei põhimäärusele.

(3) Vabariigi Presidendi Kantselei teenistujad valmistavad Vabariigi Presidendi esitamiseks ette Vabariigi Presidendi nimele tulnud ametliku kirjavahetuse.

(4) Vabariigi President võib moodustada nõuandva õigusega komisjone ja nõukogusid, mille ülesanded ning töökorra ta ise määrab.

(5) Oma ülesannete täitmiseks on Vabariigi Presidendi Kantseleil õigus saada asjaomaseid dokumente ja teavet teistelt riigi ja kohaliku omavalitsuse ametiasutustelt.

§ 23. Vabariigi Presidendi Kantselei direktor

(1) Vabariigi Presidendi Kantseleid juhib Vabariigi Presidendi Kantselei põhimääruses sätestatud korras direktor.

(2) Vabariigi Presidendi Kantselei direktori nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi President.

(3) Vabariigi Presidendi Kantslei direktor nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Presidendi Kantslei teenistujad.

§ 24. Vabariigi Presidendi Kantslei põhimäärus

(1) Vabariigi Presidendi Kantslei tegevuse korraldus on määratud Vabariigi Presidendi Kantslei põhimäärusega.

(2) Vabariigi Presidendi Kantslei põhimääruse kinnitab Vabariigi President käskkirjaga direktori ettepanekul.

(3) Vabariigi Presidendi Kantslei põhimäärus peab sisaldama:

- 1) ülesanded;
- 2) juhtimise korralduse;
- 3) struktuuri ja struktuuriüksuste põhiülesanded;
- 4) muud Vabariigi Presidendi Kantslei ülesannete täitmiseks vajalikud sätted.

6. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

§ 25. Kohtute seaduse täiendamine

Kohtute seaduse (RT 1991, 38, 472; 1993, 1, 2; RT I 1993, 24, 429; 65, 922; 1994, 81, 1382; 86/87, 1487; 94, 1609; 1995, 29, 358; 87, 1540; 1996, 31, 631; 42, 811; 51, 967; 1998, 4, 62; 2000, 35, 219; 51, 321; 2001, 21, 113) § 27 lõiget 3 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

« 12) teeb õiguskantsleri taotlusel otsuse tunnistada Vabariigi President kehtvalt võimetuks oma ülesandeid täitma.»

§ 26. Välisteenistuse seaduse täiendamine

Välisteenistuse seaduse (RT I 1995, 15, 172; 50, 764; 1996, 49, 953) § 26 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Diplomaadi nimetamisel ametisse Vabariigi Presidendi Kantsleisse või peaministri bürosse arvestatakse seal töötamise aeg diplomaatilise staaži hulka ja tema diplomaatiline teenistusaste säilib.»

§ 27. Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse muutmine

Vabariigi Presidendi ametihüve seaduses (RT I 1996, 51, 966; 2000, 55, 359) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõige 1¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1¹) Presidendi ametipalga koefitsient on 7,0.»;

2)paragrahvi 10 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Toitjakaotuspension määratakse riikliku pensionikindlustuse seaduse (RT I 1998, 64/65, 1009; 2000, 36, 226; 2001, 9, 42) § 13 alusel.»;

3)paragrahvi 11 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 2) saada oma käsutusse nõunik ja sekretär, kes on Vabariigi Presidendi Kantslei teenistujad;»;

4)paragrahvi 15 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Käesoleva seaduse § 9 lõiget 2 ei rakendata presidendi suhtes, kes on valitud vastavalt Eesti Vabariigi põhiseaduse rakendamise seaduse § 4 sätetele, ja Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimehe suhtes.»;

5)paragrahvi 17 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Käesolev seadus laieneb §-de 9–14 osas Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimehe suhtes.»

§ 28. Teenetemärkide seaduse täiendamine

Teenetemärkide seaduse (RT I 1997, 1, 4; 14, õiend; 1998, 47, 699) § 8 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Maarjamaa Risti teenetemärk jääb ametist lahkunud Vabariigi Presidendile.»

§ 29. Õiguskantsleri seaduse täiendamine

Õiguskantsleri seaduse (RT I 1999, 29, 406; 2000, 92, 597) § 1 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Õiguskantsler teeb Riigikohtu üldkogule taotluse tunnistada Vabariigi President kestva võimetus oma ülesandeid täitma.»

§ 30. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. septembril.

Riigikogu esimees Toomas SAVI